

is voorgesteld in halffiguur het Christus-kind vasthoudende, dat in 't kozijn van een venster rechtop staat. Het werk wordt in den Catalogus „mamera di Pinturicchio” genoemd, 't geen juist is in zoover niet hij maar een ander bekwaam leerling van Fiorenzo di Lorenzo hier het penseel voert: Andrea.

Zooals wij zagen wordt de Umbrische schilderkunst der XVe eeuw gekenmerkt door een uit zielsbehoefte vasthouden aan het devoot stemmingsvolle, zonder verwerking of bijmenging schier van paganistische elementen. Daardoor onderscheidt de school zich van die van Florence en nog scherper van Mantegna's noordelijker sfeer. Dit kenmerk van verzonkenheid, vroomheid, meestal niet dwepend, eer droomerig, vinden wij zoowel bij l'Alunno en Melanzio als bij Bonfigli en Fiorenzo di Lorenzo, voorts bij Perugino op andere wijze, en zelfs blijft het Rafaël in diens Madonna's eigen. Op last

van Julius II ontwerpt deze „de School van Athene”, maar in de blanke verrukking der „Disputa” kan hij daartegenover zijn godsdienstzin weer ten volle tot uiting brengen. Hij wordt dan ook door de tijdgenooten „il Divino” genoemd.

Leonardo en Michel Angelo, de meer heidensche heroën, zouden dien naam nimmer hebben verworven. Vroomheid brengt ook tot de lichtelijk weeke wijding, die wij in sommige der meest ontroerende paneelen van Rafaël aantreffen. Want hij blijft een Umbriër. De oogopslag van de Godsmoeder verraad den landaard op ieder werk. Deze kunst kan van Alunno en Fiorenzo zijn afgeleid, maar nooit van Filippo Lippi of Botticelli. Wat zijn technische vorming betreft mag Rafaël aan de Florentijnen nog zooveel te danken hebben, hij blijft een zoon van zijn liefelijk gewest.

Augustus—September 1916.

